

Frøgræsproduktion; gødskningsstrategier, udbyttedannende komponenter og frøudbytte

af Rene Gislum

FRØGRÆSPRODUKTION; GØDSKNINGSSTRATEGIER, UDBYTTEDANNENDE KOMPONENTER OG FRØUDBYTTE

RENÉ GISLUM

PRÆSENTATION

- › Kandidat fra KU, 1997
- › Ph.D. Plante ernæring og fysiologi KU 2003
- › Oregon, USA i 2001, 6 måneder
- › Hamilton New Zealand 2006-2007, 1,5 år
- › Kandidat i anvendt statistik 2009
- › Arbejdsområder:
  - › Plante ernæring og fysiologi i frøgræsagrøder
  - › Kvælstof tilførsel og udnyttelse samt udbytte
  - › Statistik
  - › NIRS og kemometri
- › Fleste projekter er indenfor anvendt forskning

FORMÅL OG DISPOSITION

- › Formål: At give et overblik over emnerne
- › gødningsstrategier
- › udbyttedannende komponenter
- › frøudbytte

- › 14.30 – 15.05 etablering af udbyttepotentiale, kvælstof
- › 15.10 – 15.20 pause
- › 15.20 – 16.00 kvælstof, udnyttelse af udbyttepotentialet, diskussion og afrunding

TEORETISK OG PRAKTISK FRØUDBYTTE

	Strækning			Høst		
	<i>Fertile skud/m²</i>	<i>Småaks pr. skud</i>	<i>Blomster pr småaks</i>	<i>Frø pr. skud</i>	<i>1000 frøvægt</i>	<i>Frøudbytte , kg ha⁻¹</i>
Potentielt	2-5.000	18-22	6-8	140	1,8	7800
Forsøg	2289			41	1,65	1500
Frøavler						1200

UDBYTTEPOTENTIALE

- › Eta blering
- › Frøanlæg (frøstængler og blomster)
- › Udnyttelse
- › Frøsætning
- › Realisering
- › Frøvægt og begrænsning af spild

ETABLERING AF UDBYTTEPOTENTIALE

- › Via valg af dæksæd, såtidspunkt, rækkeafstand og udsædsmængde sikres en optimal plantebestand
- › kvælstof (mængde og tidspunkt) stimulerer skududvikling
- › Gi' plads - især til plænetyper!!

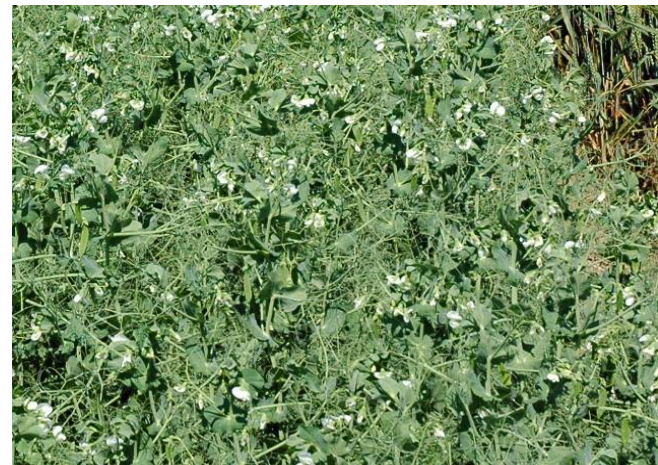
Vårbyg

Hvidkløver

Vinterhvede

Ærter

GRÆSARTER HAR VARIERENDE ETABLERINGSTID

stigende etableringstid

engræs
rødsvingel
strandsvingel
hundegræs
almindelig rajgræs
italiensk rajgræs

ETABLERING I RENBESTAND

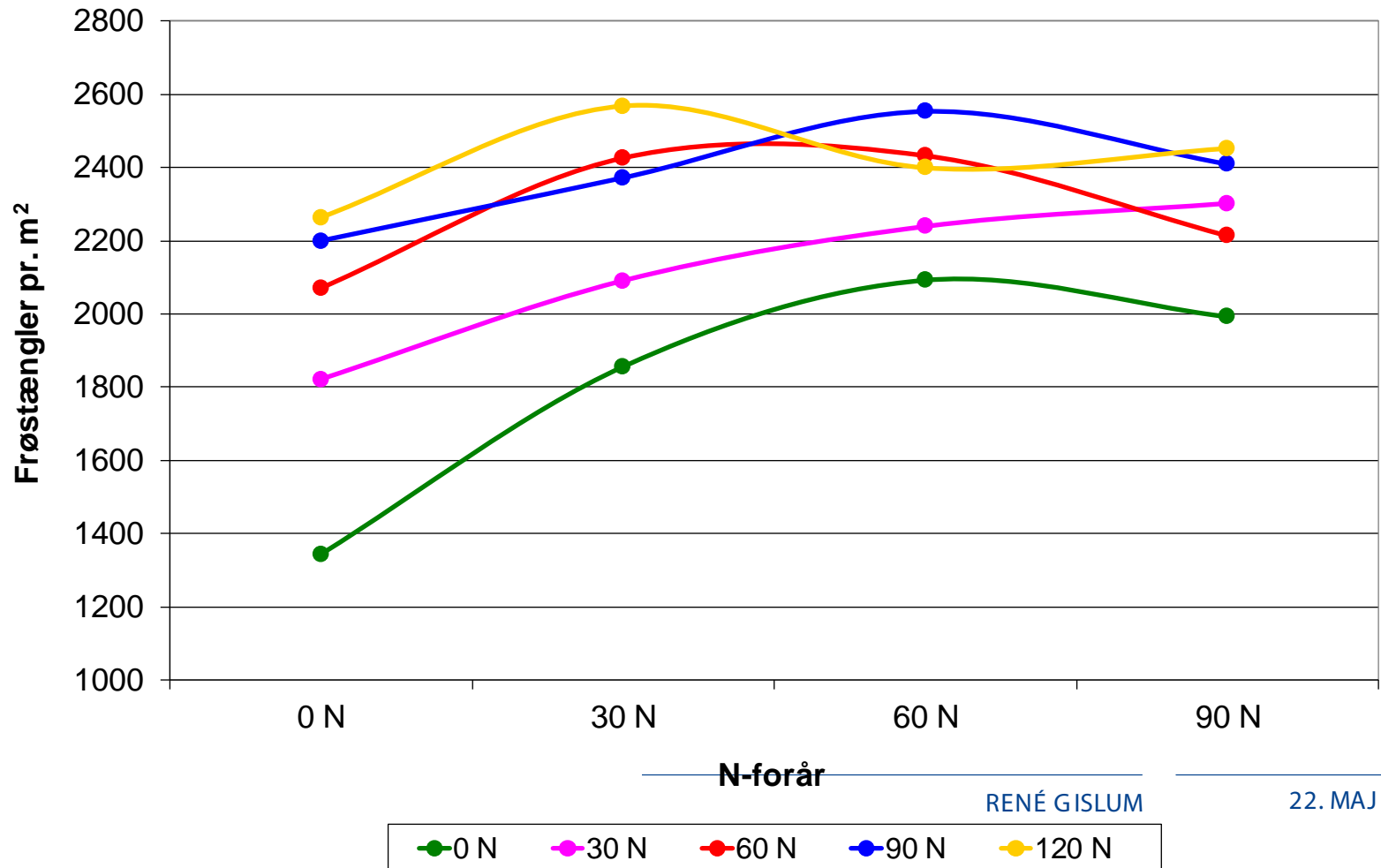
- › Udlæg i renbestand giver større fleksibilitet
  - › Ingen skader fra høstmaskiner og halm
  - › Gode muligheder for at bekæmpe græsukrudt
  - › 30 kg N/ha ved udlæg
  - › Mindre biomasse om foråret
-
- › Problemer i for vådt/for tørt efterår

KVÆLSTOF TILFØRSEL I EFTERÅRET

- Stimulere tidlig skuddannelse og udvikling – specielt i svage udlæg
- Anlæg af frøstængler
- Almindelig rajgræs - efterårstilførsel kun nødvendig i begrænset omfang

FRØSTÆNGLER – EFFEKT AF EFTERÅRSGØDSKNING

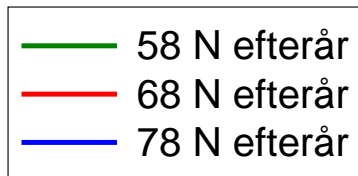
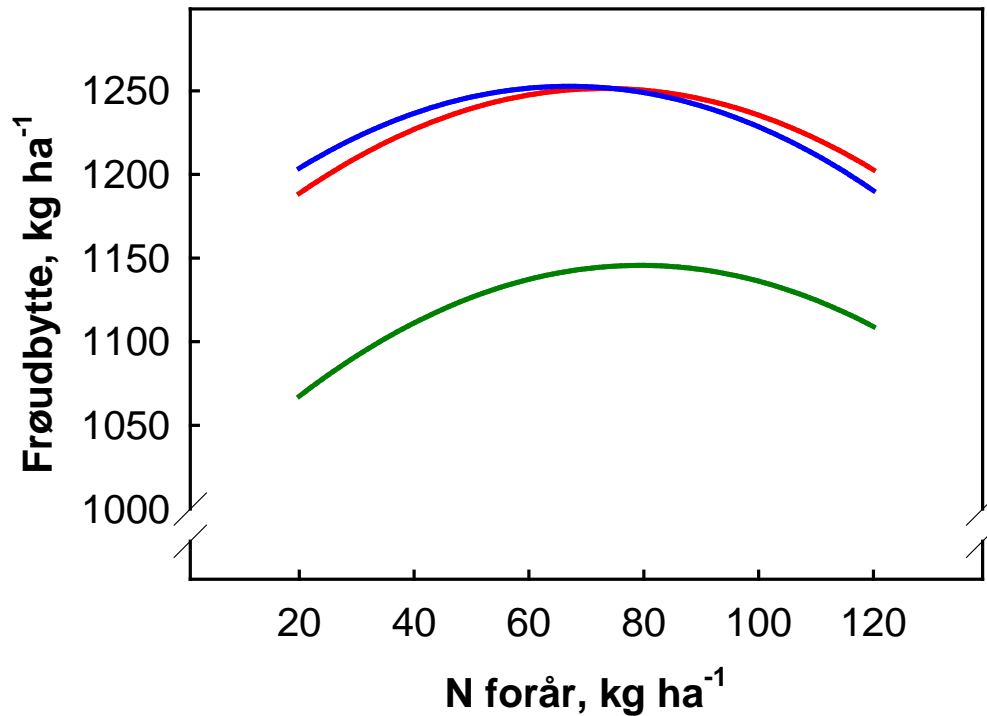

Kvælstof til rødsvingel

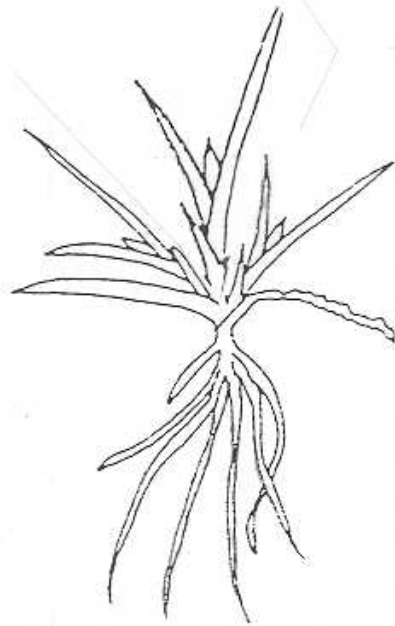
Udbyttepotentialet etableres om efteråret

Rød svingel

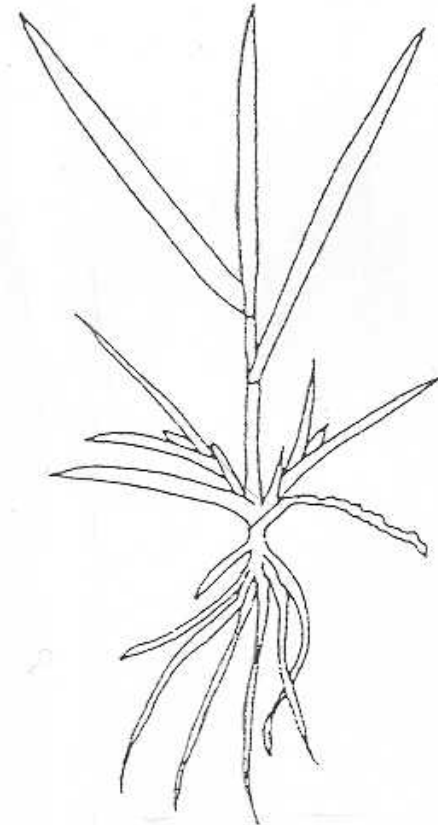

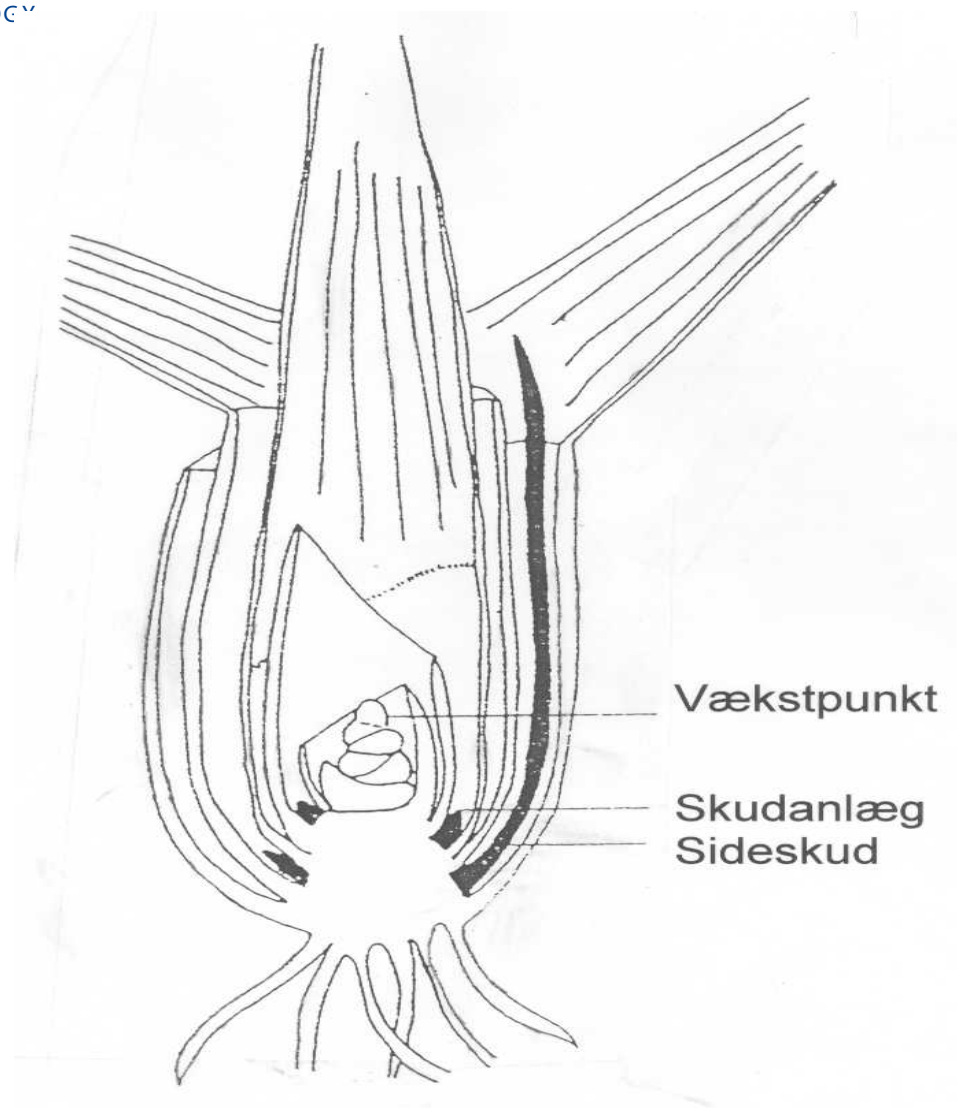

Dannelse af frøstængler

kort dag
lav temperatur

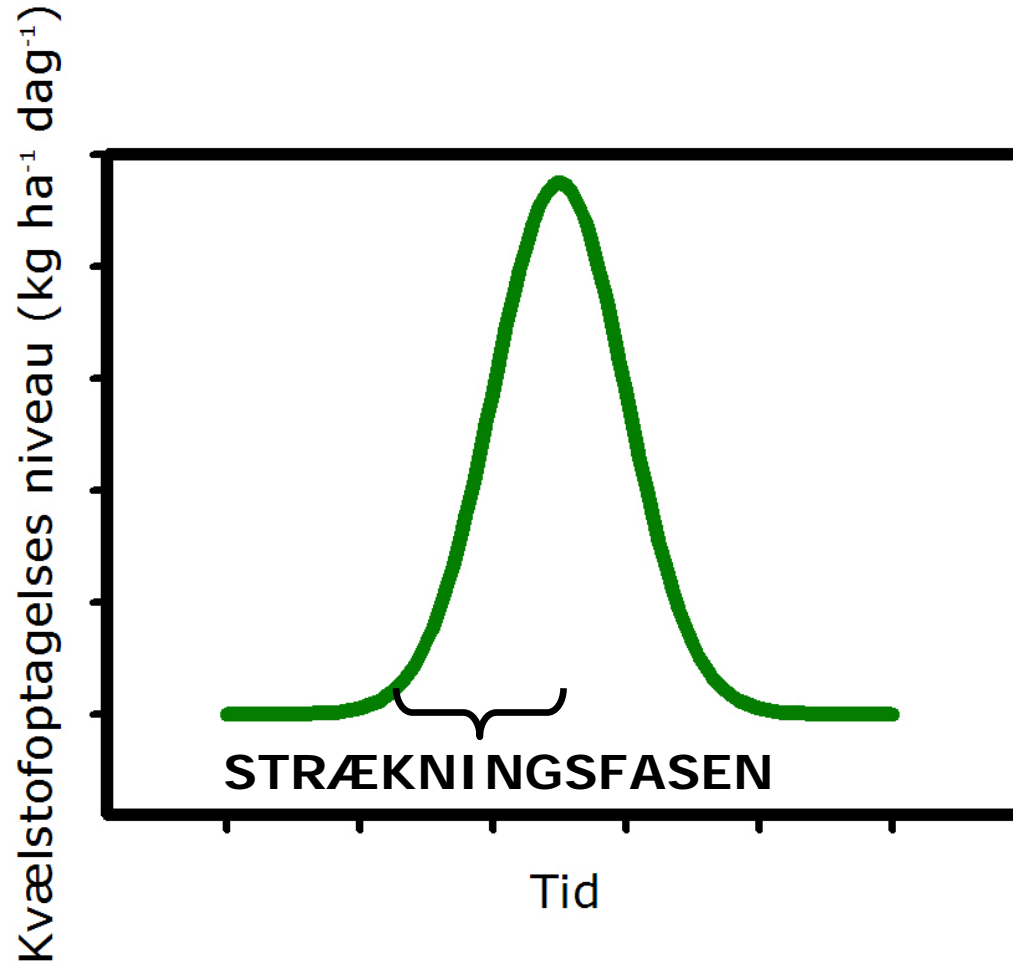

KVÆLSTOFTILFØRSEL I FORÅRET

- Stimulere skududvikling
- Bidrage til frøfyldning

N OPTAGELSE I FORÅRET

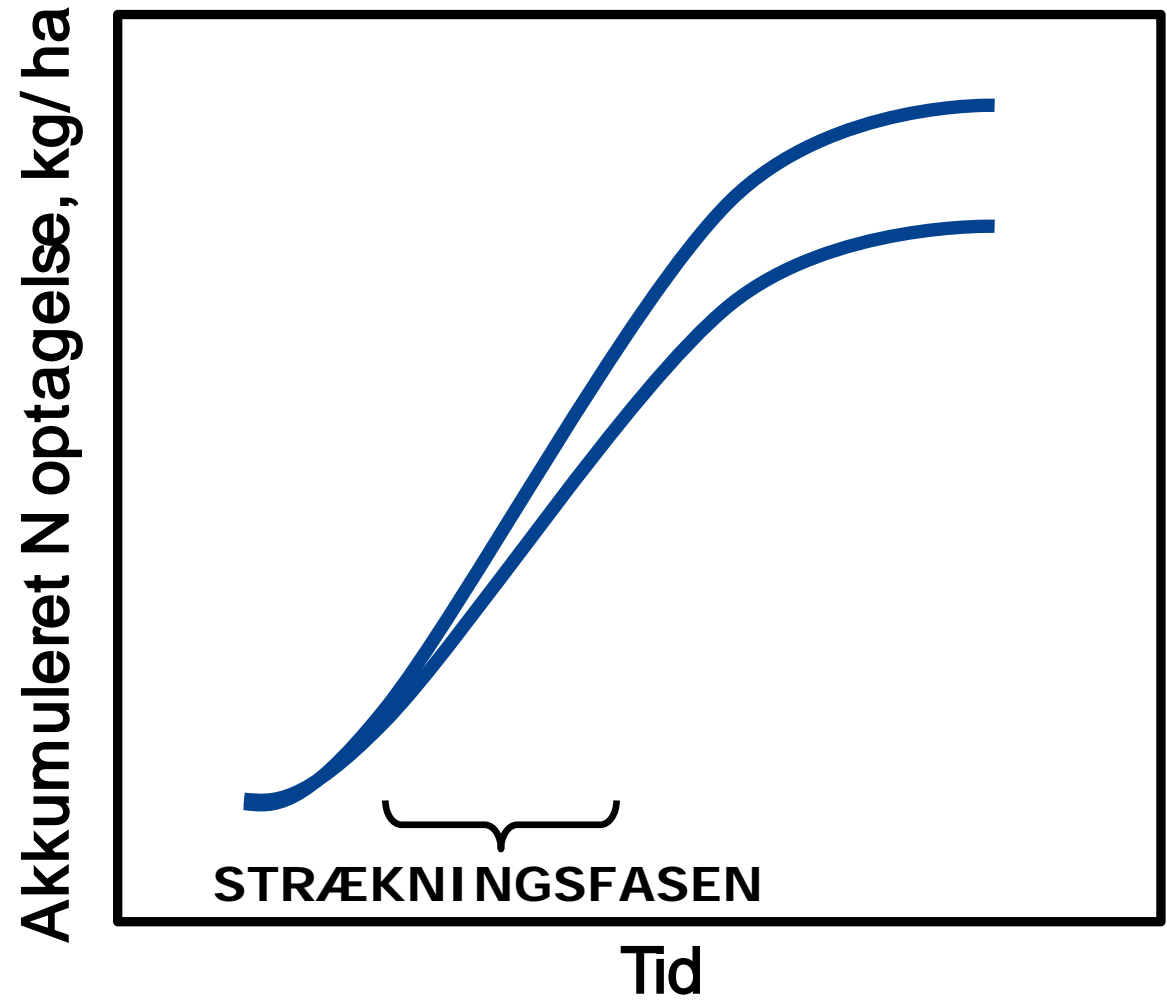

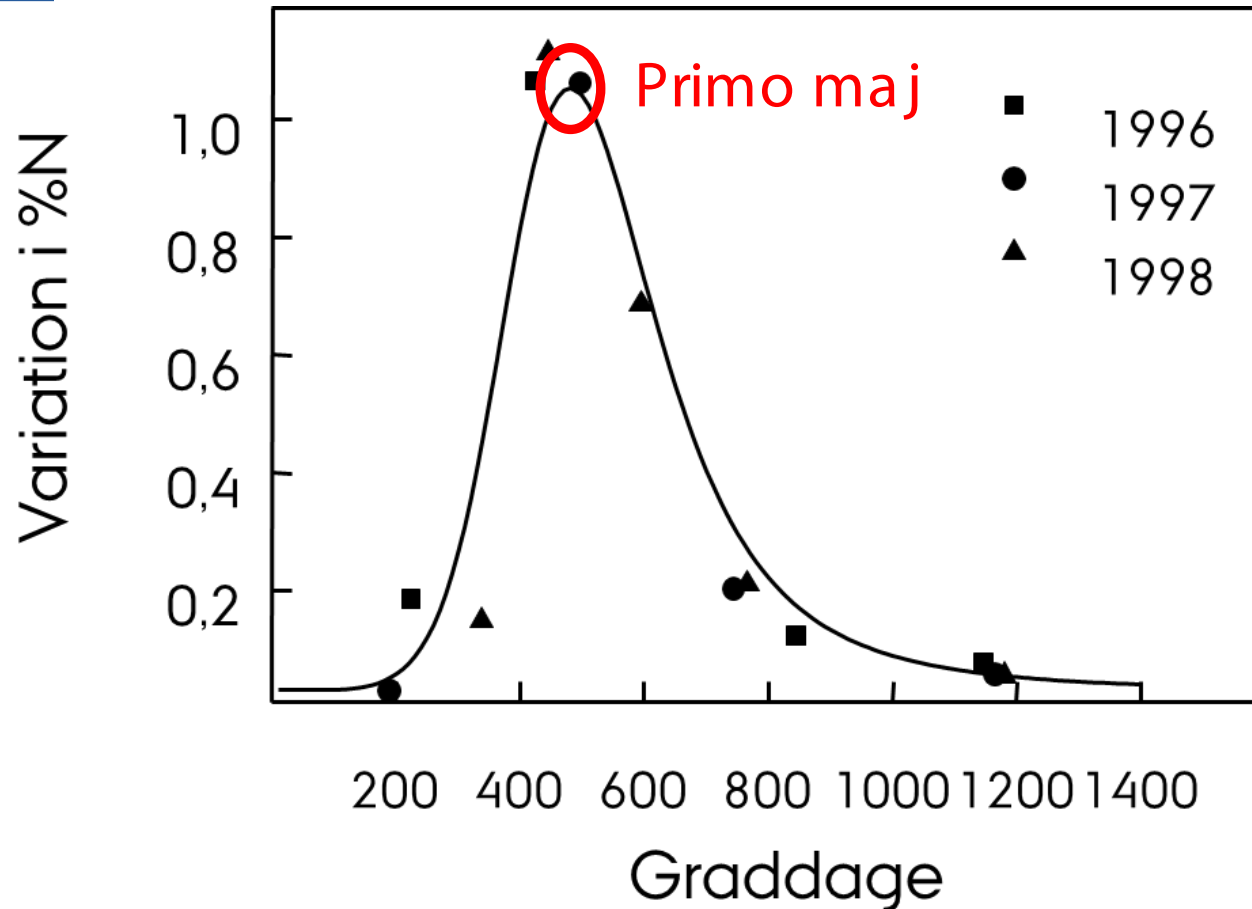
Lav N optagelse →

Høj N optagelse →

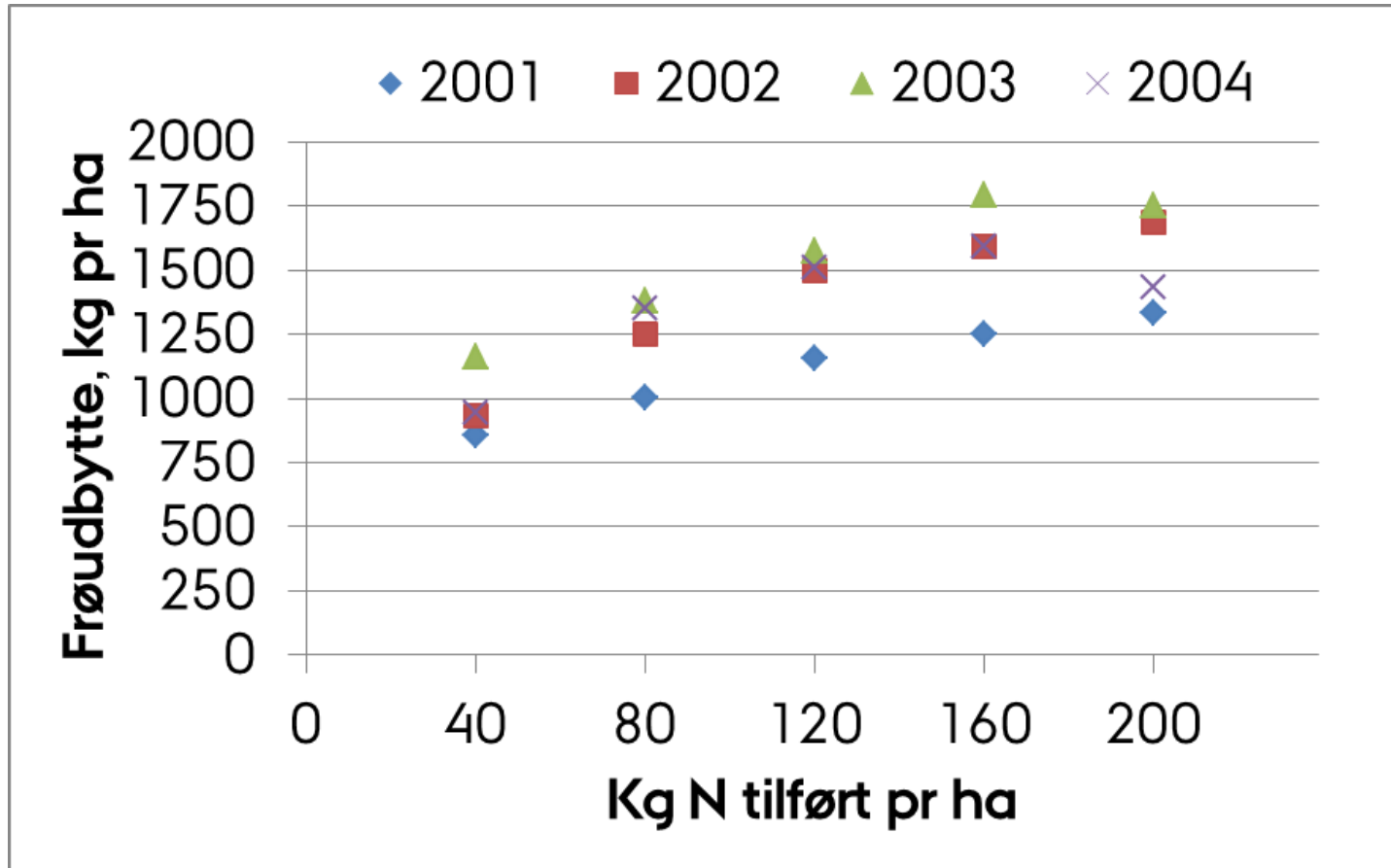
Lav N optagelse →

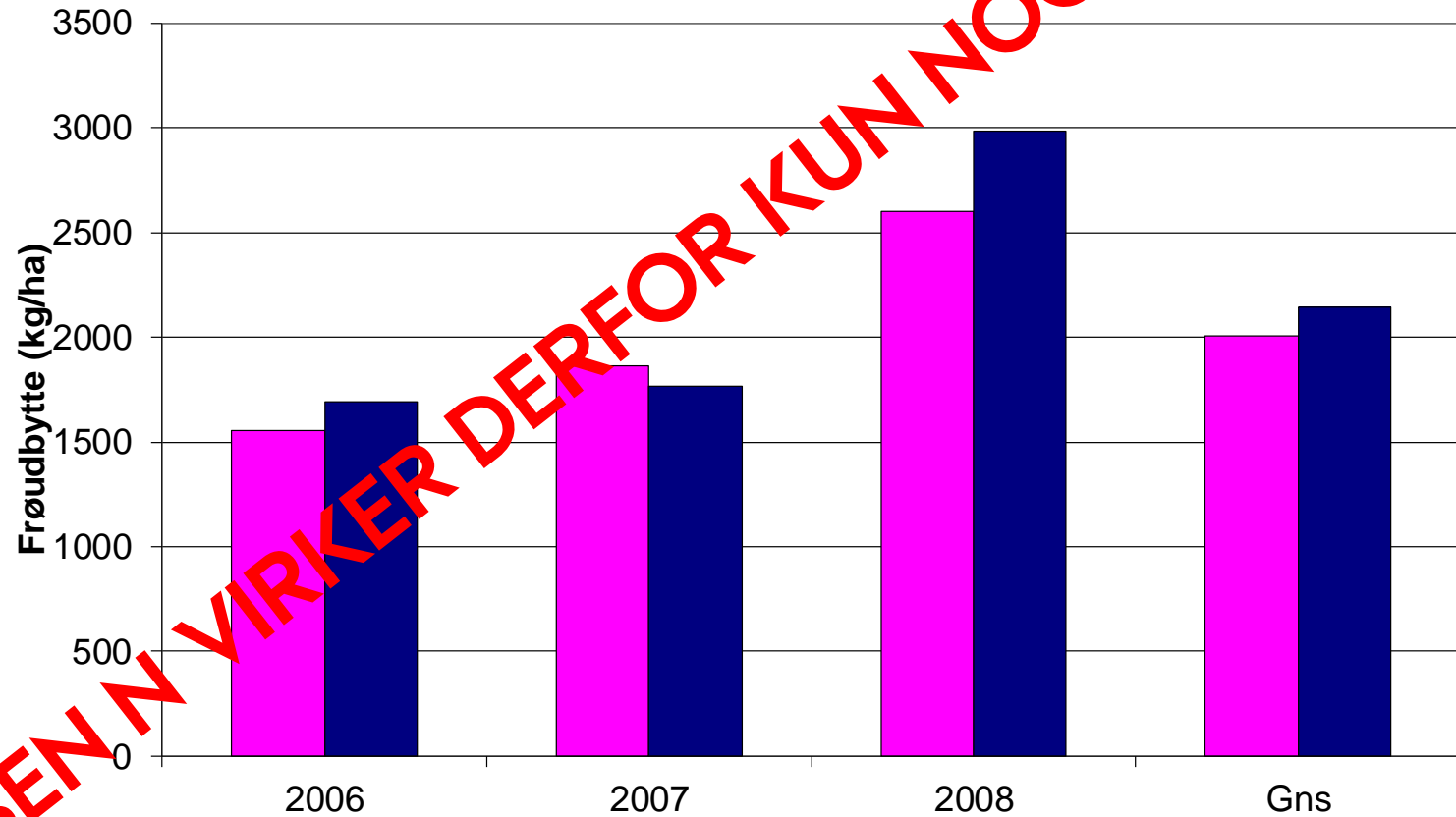
HVORNÅR SKAL VI MÅLE N STATUS?

N TILFØRSEL FORÅR I ALM. RAJGRÆS

FRØUDBYTTE I RØDSVINGEL, 2006-08 EFFEKT AF 40 KG N/HA VED SKRIDNING

Standard

RENÉ GISLUM

22. MAJ 2014

UDBYTTEDANNENDE KOMPONENTER

- › Frøstængler
  - › Etablering
  - › Kvælstofgødskning
  - › Tidspunkt og mængde
-
- › Frø pr. frøstand
  - › Frigivelse af N fra jorden/afrøder
- › Frøvægt
  - › Frigivelse af N fra jorden/afrøder

VARIATION I UD BYTTEKOMPONENTER

- › Frøstængler
- › 6584-6195 Livista
- › 5868-5257 Maxima

- › Vægt 30 frøstænder
- › 2,61-2,68 Livista
- › 3,32-3,70 Maxima

- › Frøvægt
- › 0,82-0,87 Livista
- › 1,08-1,12 Maxima

FRØSÆTNING I ALMINDELIG RAJGRÆS

- › Lasso (2n)
- › 7-8 blomster pr. små aks
- › Antal blomster pr. små aks varierer ikke mellem år
- › Frøsætning varierer mellem 35 og 69%
- › I gennemsnit af to forsøgsserier dvs. 6 år sætter kun hver anden blomst et frø
- › Der er et stort u-udnyttet potentiale.

ALMINDELIG RAJGRÆS

UDBYTTEKOMPONENTER, LASSO

Antal frøstængler x småaks pr. frøstand x frø pr. småaks x frøvægt

Lasso: 2000 x 22 x **???** x 1,91

ALMINDELIG RAJGRÆS

UDBYTTEKOMPONENTER, LASSO

Antal frøstæ ngler x små aks pr. frøstand x frø pr. små aks x frøvæ gt

2007: 2000 stk/ m² x 22 x **2** x 1,91 mg = 168 g/ m² eller 1.680 kg/ ha
HØSTUDBYTTE: 1690 kg/ ha

2009: 2000 stk/ m² x 22 x **4** x 1,91 mg = 336 g/ m² eller 3.360 kg/ ha
HØSTUDBYTTE: 1510 kg/ ha

ALMINDELIG RAJGRÆS

ANTAL BLOMSTER OG FRØ PR. SMÅAKS

	2007		2009	
	Blomster	Frø	Blomster	Frø
Nederste	6,3	2,5	6,7	4,2
Midterste	7,8	2,6	7,6	5,0
Øverste	4,6	1,5	4,9	2,5

KONKLUSION

- › Etablering af udbyttepotentiale
- › Optimer antallet af frøanlæg via
- › Etablering og kvælstofgødskning

- › Udnyttelse af udbyttepotentiale
- › Forøg frøsætningen via tilstrækkeligt med næringsstoffer

- › Realisering af udbyttepotentiale
- › Forøg frøvægt og begrænsning af spild via tilstrækkeligt med næringsstoffer

KONKLUSION

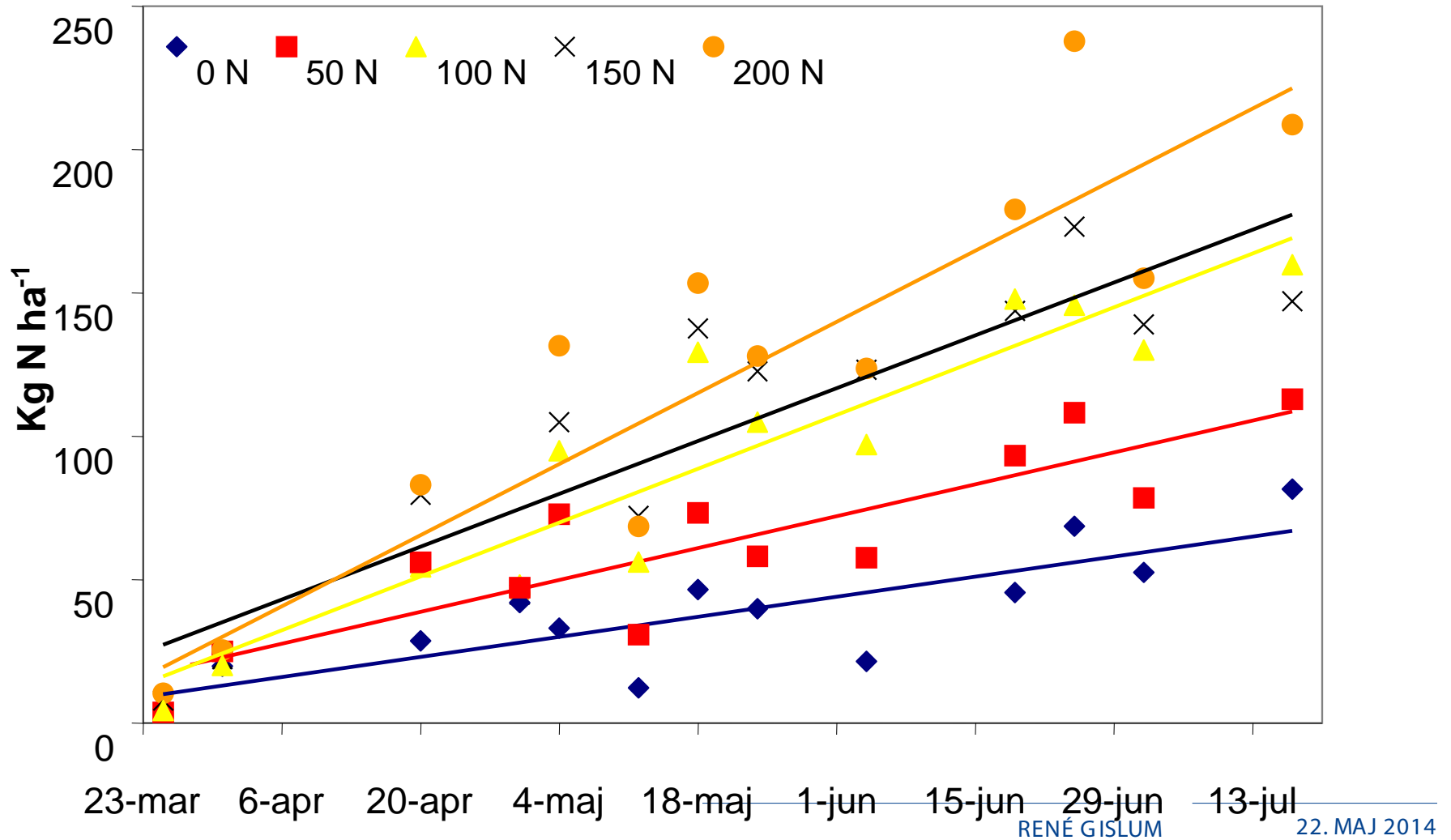
Forsøgsarbejde og erfaringer fra praksis har de seneste år anvist muligheder for at øge frøudbyttet i rødsvingel

2009: Rødsvingel frøudbytte 3.200 kg ha⁻¹

FORMÅLET MED GRØNGØDNINGSAFGRØDER I FRØGRÆS

- › At sikre tilstrækkelig kvælstofforsyning for hovedafgrøden (frøgræs) gennem vækstsæsonen
- › At forøge kvælstofinput i sædskiftet
- › Underskæring i foråret
- › mindske udvaskning i efteråret
- › N forår er vigtigere end N efterår
- › Lejesæd...
- › Konkurrence
- › Konkurrent til ukrudt :O)
- › Konkurrent til frøgræs afgrøden :O(

N OPTAG I FRØGRÆS

GRØNGØDNINGSAFGRØDER I ALM. RAJGRÆS TIL FRØ

- › Screening af mulige grøngødningsafgrøder i almindelig rajgræs til frø
- Bestemmelse af kvælstofoptaget i grøngødningsafgrøden i efteråret
- Underskæring af grøngødningsafgrøden i foråret
- Bestemmelse af kvælstofoptaget i græsset i foråret

FAKTORER

- 1) 0 N
- 2) 25 N i gylle
- 3) 50 N i gylle
- 4) 75 N i gylle
- 5) 100 N i gylle
- 6) Hvidkløver
- 7) Alsikekløver (99-00),
Rundbælg (01-03)
- 8) Rød kløver
- 9) Persisk kløver
- 10) Kællingetand
- 11) Sneglebælg
- 12) Alexandrinerkløver

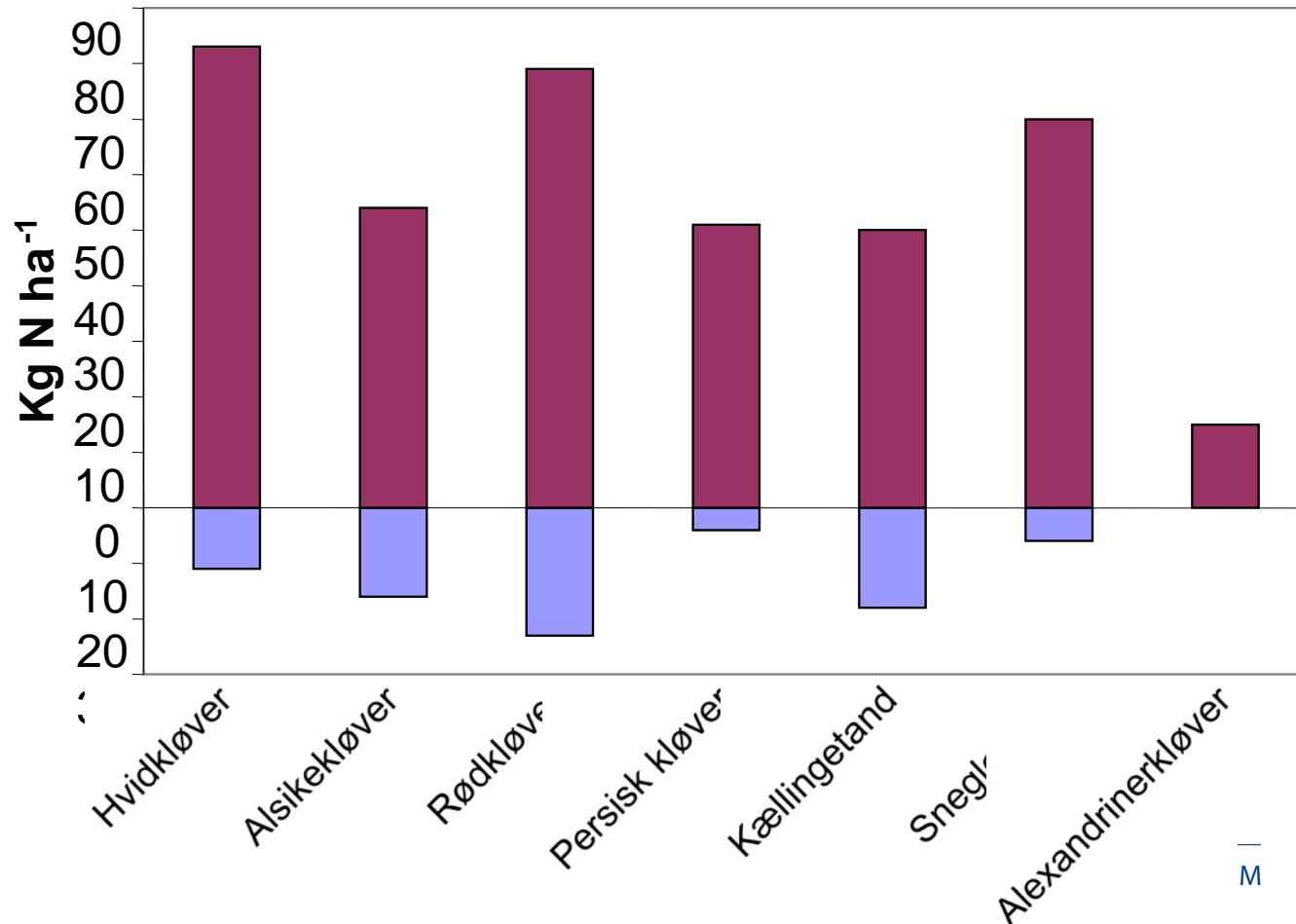

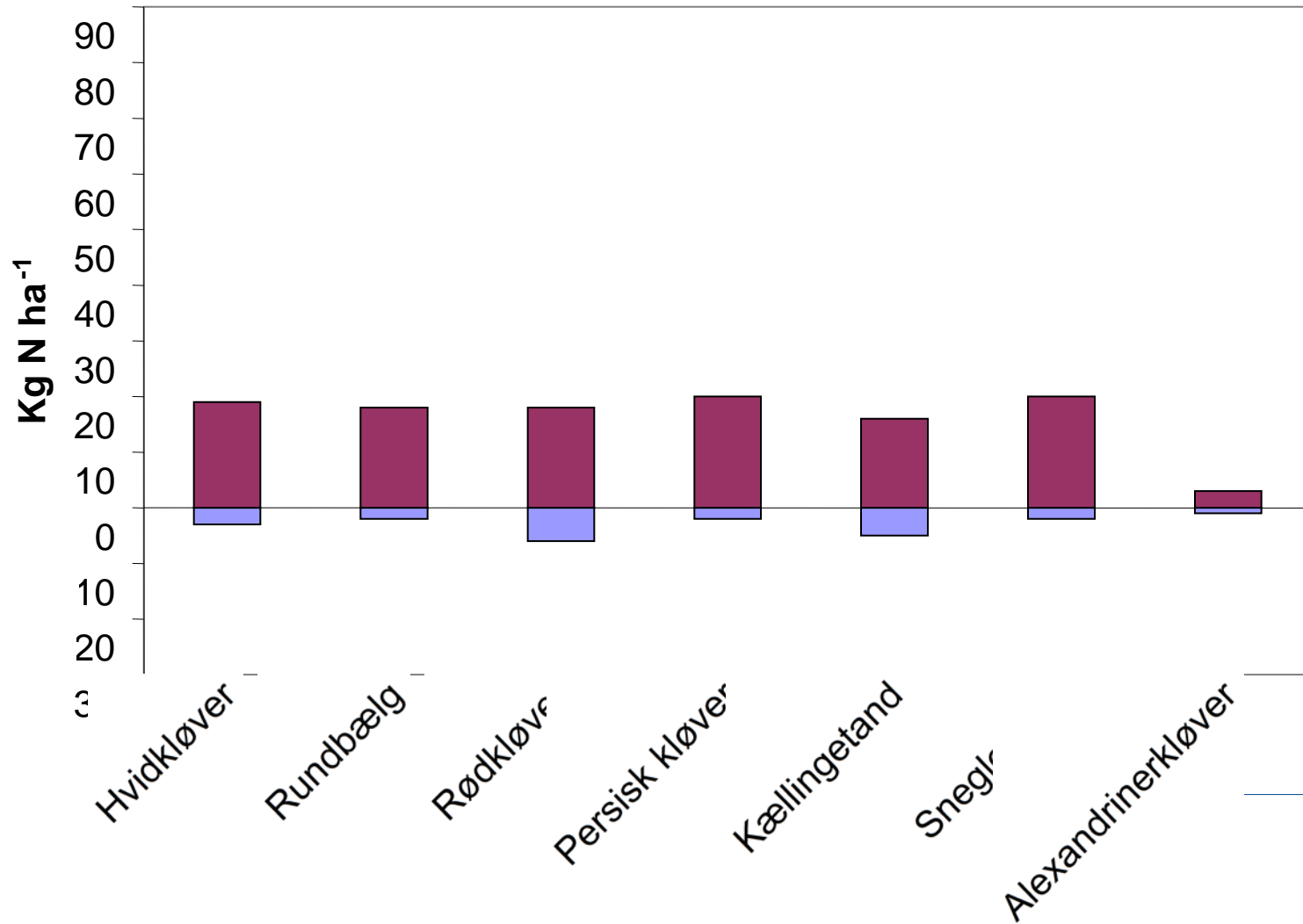
UNDERSKÆRING: 2000: 4 OG 1 1/4, 1/5. 2001: 9/4. 2003: 4 OG 13/5

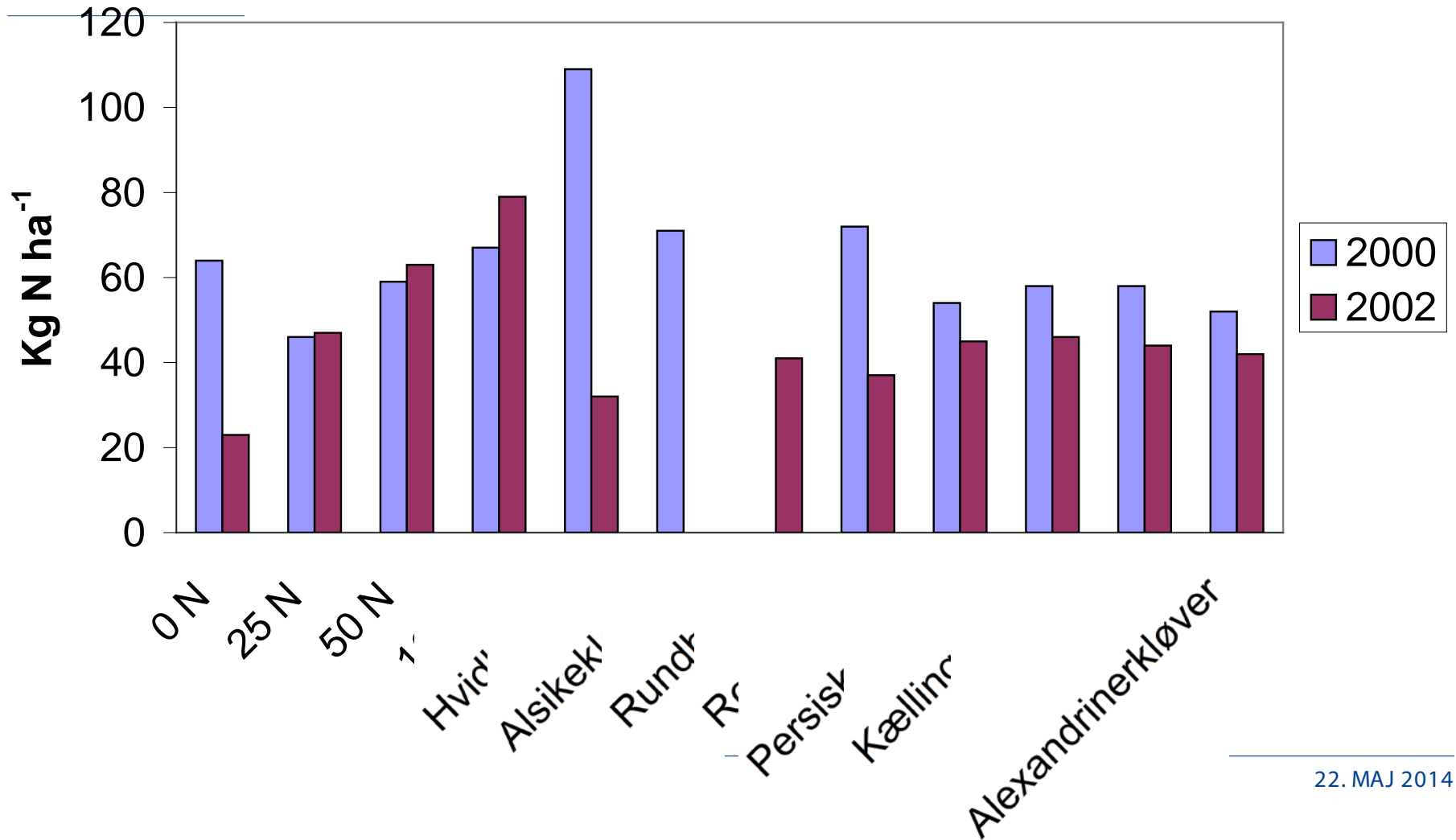
N I GRØNGØDNINGSAFGRØDEN I EFTERÅRET 1999

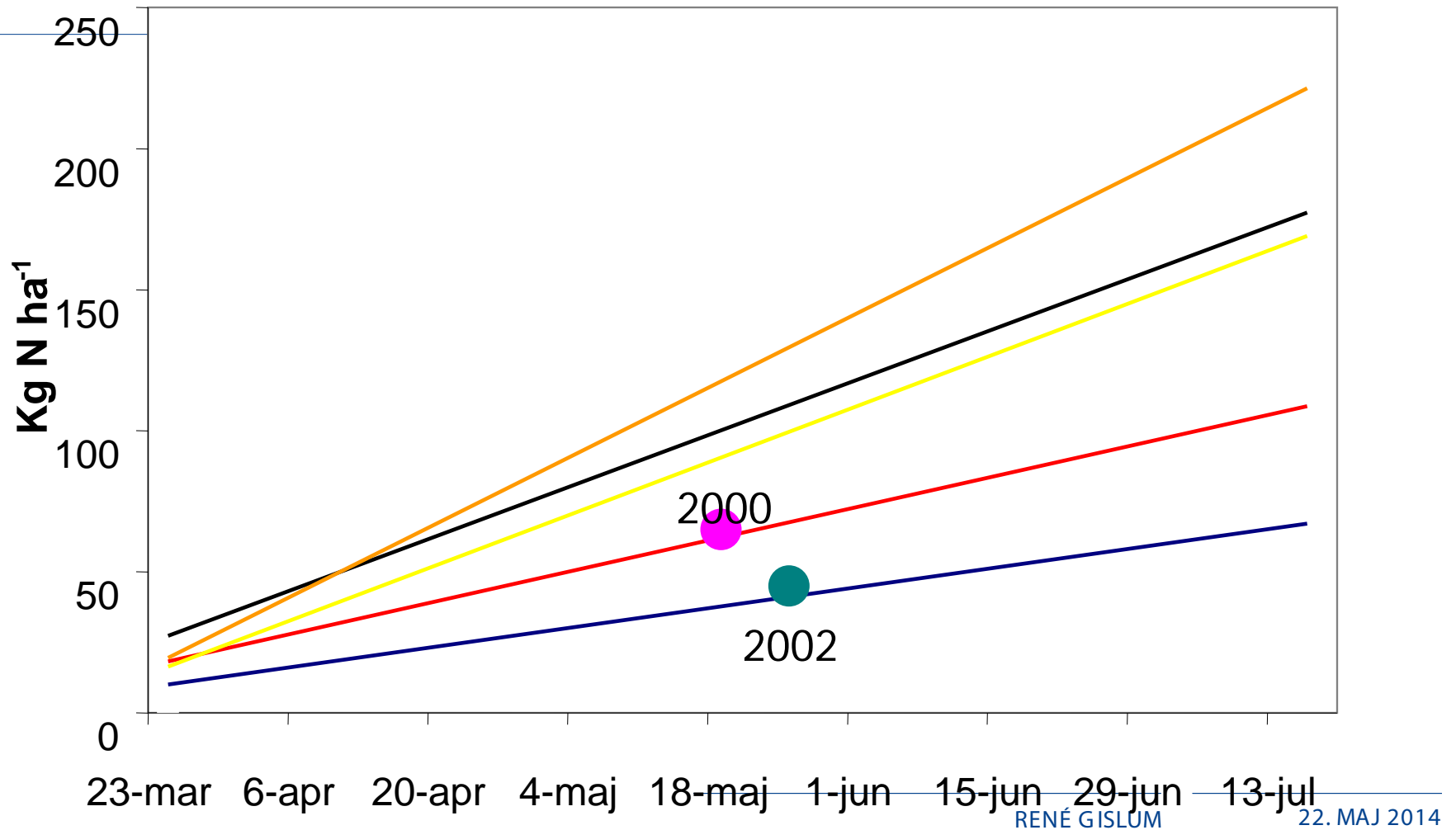
N I GRØNGØDNINGSAFGRØDEN I EFTERÅRET 2001

N I GRÆSSET - ULTIMO MAJ

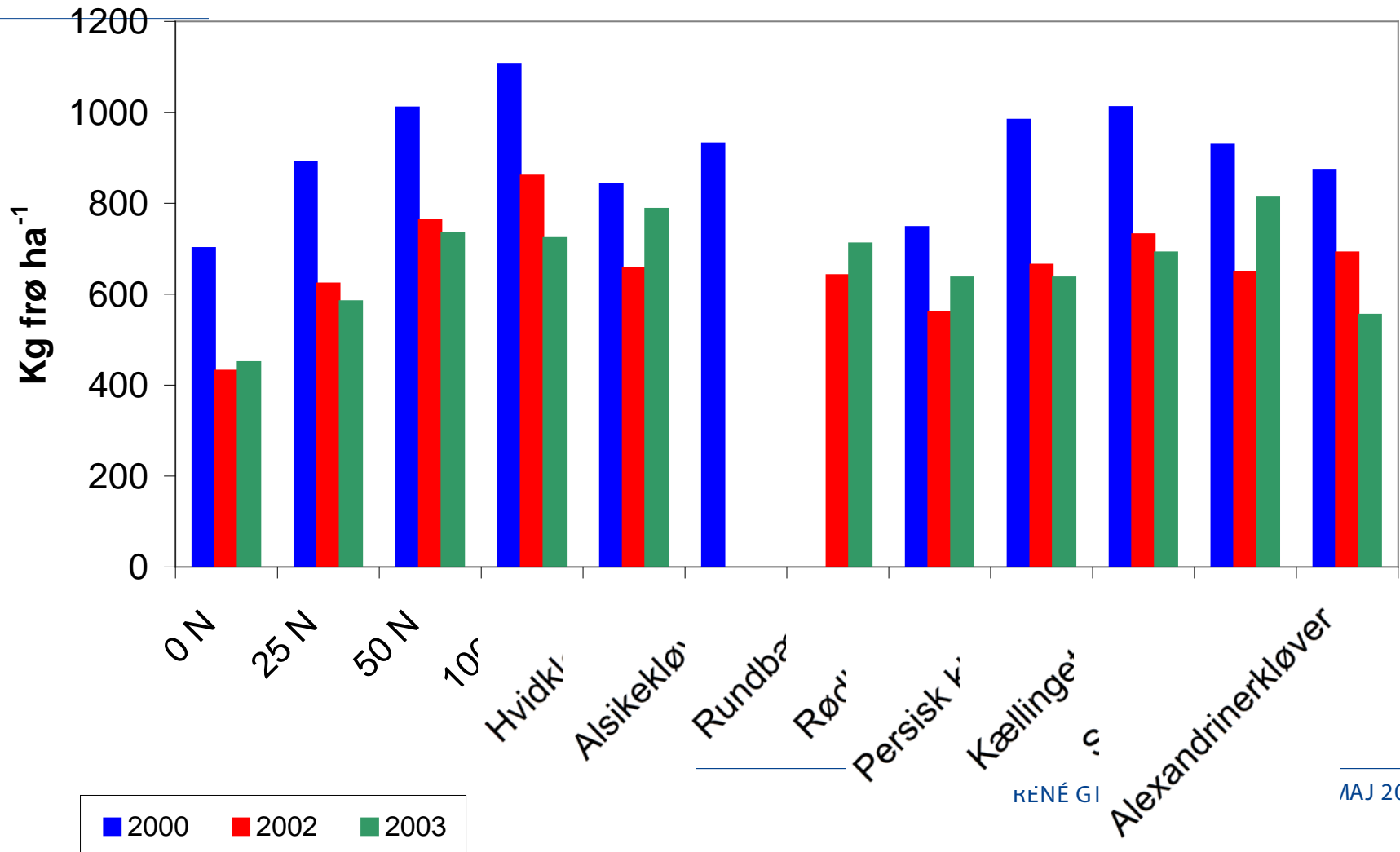

N I GRÆSSET - ULTIMO MAJ

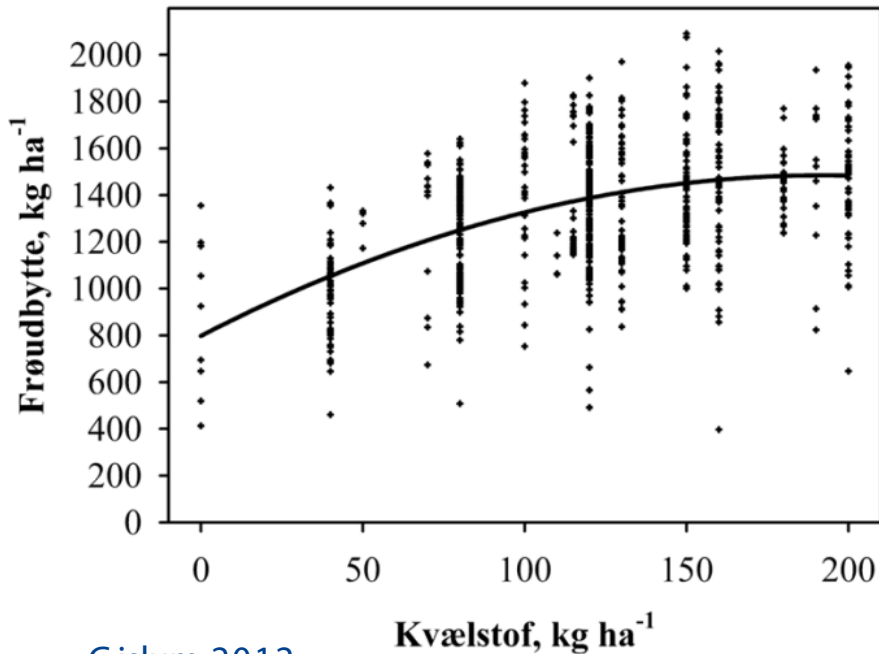
FRØUDBYTTE I ALMINDELIG RAJGRÆS

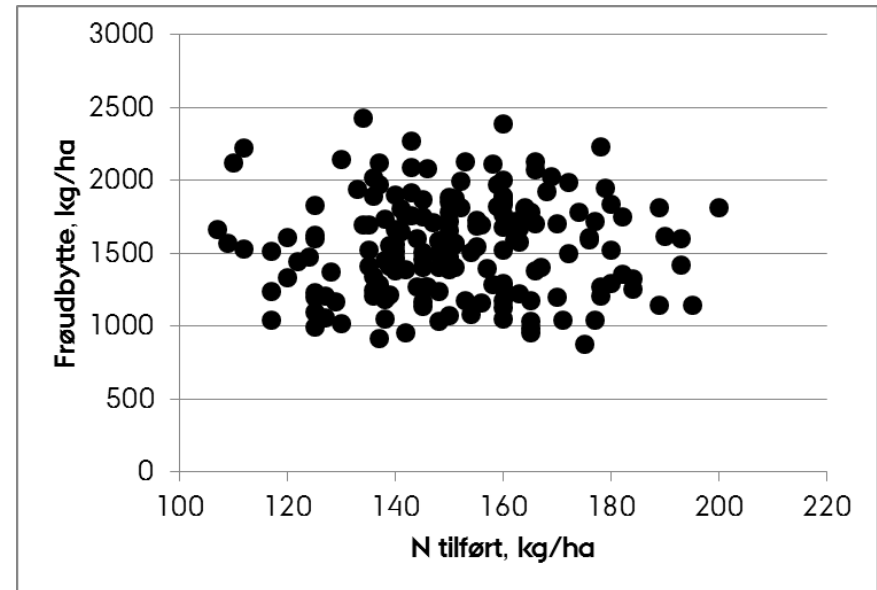
SAMDYRKNING AF ALM. RAJGRÆS OG N FIX. AFGRØDER

- Konklusioner
  - Samdyrkning kan erstatte op til 75% af den normale N tilførsel
  - Signifikant forskel mellem N fix. afgrøder
  - Vi kan opnå fornuftige frøudbytter, hvilket også ses i praksis

ØKONOMISK OPTIMALE N MÆNGDER I ALM RAJGRÆS

Gislum 2012.

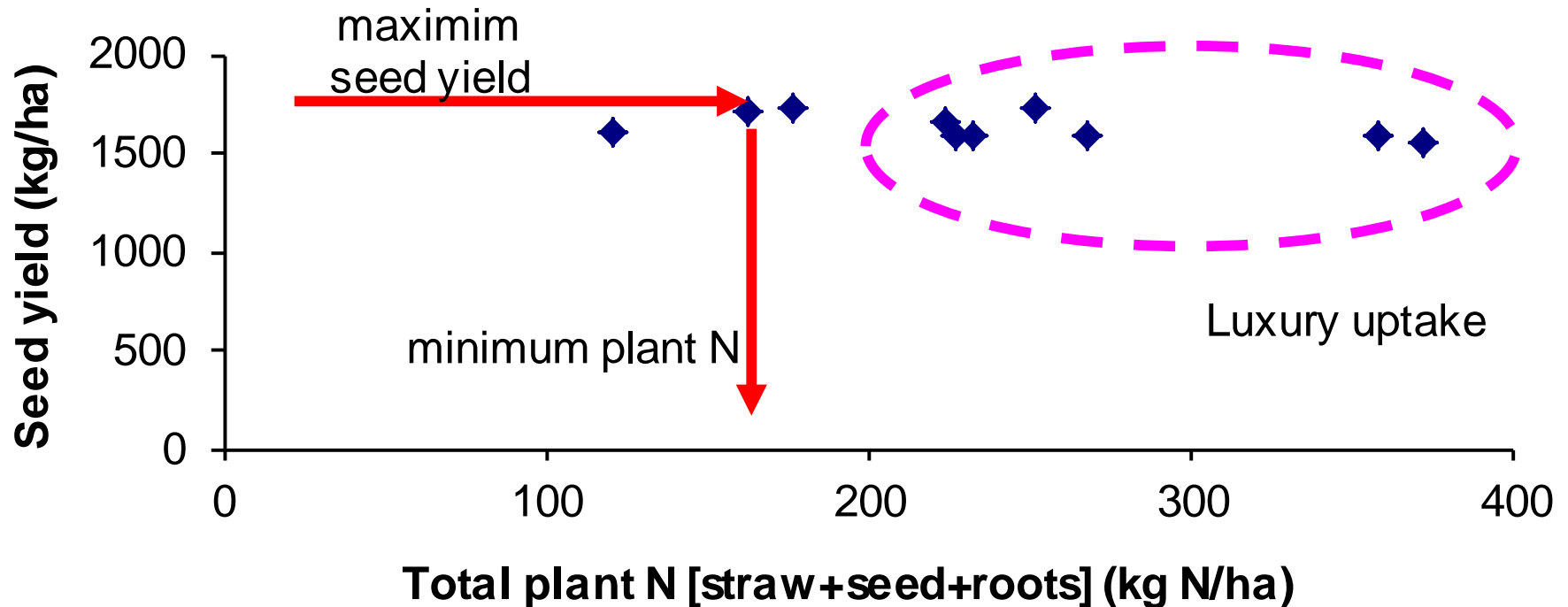
DLF-TRIFOLIUM A/S, ProduktionsDATA

METODE TIL AT BESTEMME N BEHOV

KVÆLSTOF PÅ NEW ZEALAND

Perennial ryegrass cv Bronsyn @ Methven 04/05

FRØKVALITET

Alm. rajgræs: kun hver anden
blomst udvikler et frø

SPØRGSMÅL OG KOMMENTARER

HVEM ER INTERESSERET I LUCERNE?